

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Јелена Спасић

ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ У ГОВОРНОМ РАЗВОЈУ

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Јелена Спасић

ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ У ГОВОРНОМ РАЗВОЈУ

Јагодина

2022

Издавач

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Милана Мијалковића 14, Јагодина

За издавача

Проф. др Виолета Јовановић

Уредник

Проф. др Милка Николић

Рецензенти

Проф. др Илијана Чутура
Проф. др Вишња Мићић
Доц. др Маја Димитријевић

Дизајн корица

Проф. Слободан Штегић
Доц. др Миа Арсенијевић

Технички уредник

Владан Димитријевић

Лектура и коректура

Мср Марија Ђорђевић

Штампа

Donat graf d. o. o.
Београд

Тираж

150

ISBN 978-86-7604-210-4

Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина,
одобрило је објављивање ове публикације одлуком број 01-5141/1 од 6. 12. 2021. године.

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	5
ПОЈАМ ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ. УЛОГА ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ У РАЗВОЈУ ГОВОРА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА	7
ПРИНЦИПИ И МЕТОДЕ РАДА. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈЕЗИЧКИХ ИГАРА	10
ВРСТЕ ЈЕЗИЧКИХ ИГАРА	12
Фонолошке игре	15
Игре слоговима	16
Игре за артикулацију гласова	22
Игре за дискриминације гласова	31
Игре риме	41
Морфолошке и лексичке игре	46
Игре грађења и тумачења изведеница	47
Игре грађења и тумачења сложеница	50
Игре антонимима	53
Игре хомонимима	55
Игре синонимима	56
Игре хипонимима и хиперонимима	58
Игра проширивања значења речи	59
Игре тумачења и допуњавања фразеологизама и устаљених поређења	60
Синтаксичке игре	64
Драмске и драматизоване игре	77
ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ У РАЗВОЈУ КОМУНИКАТИВНИХ СПОСОБНОСТИ	89
ДЕЧИЈЕ ГОВОРНО СТВАРАЛАШТВО	100
КОРЕЛАЦИЈА РАЗВОЈА ГОВОРА С ДРУГИМ ОБЛАСТИМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА КРОЗ ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ	106
Корелација развоја говора и музичког васпитања кроз језичке игре	106

Корелација развоја говора и физичког васпитања крз језичке игре	112
Корелација развоја говора и ликовног васпитања крз језичке игре	116
Корелација развоја говора и развоја почетних математичких појмова крз језичке игре	122
Корелација развоја говора и упознавања околине крз језичке игре	128
СТРУКТУРА ПЛАНИРАНИХ СИТУАЦИЈА УЧЕЊА ИЗ РАЗВОЈА ГОВОРА	137
Планиране ситуације учења из развоја говора у млађој васпитној групи	137
Планиране ситуације учења из развоја говора у средњој васпитној групи	139
Планиране ситуације учења из развоја говора у старијој васпитној групи	141
Планиране ситуације учења из развоја говора у предшколској васпитној групи	143
ИЗВОРИ	146
ЛИТЕРАТУРА	148
БЕЛЕШКА О АУТОРУ	157

ПРЕДГОВОР

Уџбеник који је пред вама намењен је васпитачима, студентима мастер академских студија Васпитач у предшколским установама. Конципиран је тако да одговара плану извођења наставе за предмет Језичке игре у говорном развоју на мастер академским студијама Васпитач у предшколским установама на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. Намењен је и студентима на васпитачким смеровима других факултета и виших школа за образовање васпитача. Садржаји који су представљени у уџбенику могу бити од користи и васпитачима са вишегодишњим искуством који се континуирано самостално усавршавају пратећи савремену литературу. Уџбеник је усклађен са Основама предшколског васпитања (*Године узлећја*) и прати појмовну оријентацију овог документа.

У уџбенику *Језичке игре у говорном развоју* полазимо од теоријских поставки о развоју дечијег говора и савремених схватања дечије игре уопште, као и од постојеће литературе о језичким играма. Језичке игре и креативност у говорном развоју деце постале су предмет интензивнијег проучавања седамдесетих година прошлог века, након чега је научно интересовање за ову тему опадало, да би било обновљено након 2000. године (Бел 2017: 1). Настојали смо да представимо савремена схватања језичке игре дата у новијој домаћој и страниј литератури и прилагодимо начин рада на развоју говора данашњој генерацији деце.

Први део уџбеника се бави појмом језичких игара, њиховом улогом у говорном развоју, начином организације језичких игара, као и принципима и методама рада приликом коришћења језичких игара у раду на развоју говора. Најобимније и структурно најразрађеније поглавље посвећено је класификацији језичких игара и дефинисању свих врста вербалних и невербалних језичких игара. Кроз конкретне примере упознајемо васпитаче са могућностима коришћења различитих језичких игара, водећи рачуна о критеријуму прилагођености узрасту деце. С обзиром на чињеницу да предшколски програм *Године узлећја* као једну од кључних образовних компетенција за целоживотно образовање у предшколском васпитању и образовању истиче компетенцију за комуникацију на матерњем језику,

посебан одељак посвећујемо улози језичких игара у развоју комуникативних способности. У одељку о дечијем говорном стваралаштву истичемо значај отворених и проширених језичких игара кроз које деца исказују богатство својих идеја, развијају способност имажинације, језичке комбинације и проширују своје комуникативне компетенције.

Имајући у виду чињеницу да савремено поимање предшколског васпитања и образовања почива на целовитом развоју личности, посебно поглавље посвећујемо корелацији развоја говора са осталим методикама кроз коришћење језичких игара. Последње поглавље садржи примере структуре планираних ситуација учења из методике развоја говора, кроз које смо представили начине уклапања језичких игара у различите теме.

На крају уџбеника је дат списак коришћене литературе. На одређеним местима у тексту упућујемо васпитаче на даље проучавање литературе и сугеришемо истраживање начина на који се предложени сценарији језичких игара могу проширити или модификовати тако да одговарају интересовањима и могућностима конкретне групе деце.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

81'233-053.4(075.8)
159.922.72
37.091.33-027.22-053(075.8)

СПАСИЋ, Јелена, 1981-

Језичке игре у говорном развоју / Јелена Спасић. - Јагодина
: Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, 2022
(Београд : Donat graf). - 157 стр. : илустр. ; 24 cm

Ауторкина слика. - Тираж 150. - Белешка о аутору: стр. 157. -
Напомене и библиографске референце уз текст. - Библиографија:
стр. 148-156.

ISBN 978-86-7604-210-4

- а) Говор -- Развој -- Предшколска деца
- б) Дидактичке игре -- Предшколска деца

COBISS.SR-ID 55865097

Систематизација постојећих научних сазнања о развоју говора деце предшколског узраста и њихова имплементација доприносе разумевању бројних могућности за унапређивање децјег говорног развоја кроз коришћење језичких игара. Практични значај рукописа огледа се у јасним и детаљним инструкцијама за примену језичких игара примерених узрасту, као и у повезивању методике развоја говора са другим областима васпитно-образовног рада кроз коришћење језичких игара.

Проф. др Илијана Чутура

Уџбеник Јелене Спасић на студиозан и систематичан начин будуће васпитаче и практичаре у предшколским установама упознаје са унутрашњом и спољашњом структуром језичке игре, њеним лингвистичким, психолингвистичким и смисаоним аспектима, одговарајућим класификацијама и кључним појмовима неопходним за оживљавање овог важног сегмента васпитно-образовног рада на развоју говора деце.

Проф. др Вишња Мићић

Квалитету овог уџбеника доприноси складно и кохерентно уклапање теоријске интерпретације, конкретних примера језичких игара и предлога за њихово извођење. Уочљиво је јасно, детаљно и поступно представљање свих корака у организацији различитих врста језичких игара, затим сажето образложење њиховог циља, ефекта и смисла на језичком плану, уз истицање импликација повезаних са холистичким приступом развоју децје личности. Студенти ће зато моћи да се кроз уџбеник крећу без тешкоћа, богатећи своје теоријско предзнање о развоју децјег говора и истовремено га повезујући са предложеним игровним активностима које су тако прецизно описане да их је с лакоћом могуће визуализовати.

Доц. др Маја Димитријевић

